

Sygn. akt III U 306/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy A. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania A. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 20 kwietnia 2015 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. F. prawo do emerytury, począwszy od 1 stycznia 2015 r.

Sygn. akt III U 306/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 czerwca 2015 r.

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2015 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy A. F. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ świadectwo pracy z dnia 31 lipca 2000 r. nie spełnia wymogów formalnych, tj. jest niezgodne z rozporządzeniem resortowym oraz brak określenia charakteru pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 16 dni; składkowe – 24 lata i 28 dni; uzupełniające - rola – 4 lata, 4 miesiące i 25 dni; łącznie – 25 lat.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 4 maja 2015 r. wnioskodawca A. F..

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że zakład pracy już nie istnieje i nie ma możliwości już uzupełnić braków wskazywanych przez organ rentowy. Wskazał, że od stycznia 1982 r. do 30 września 2000 r. wykonywał prace związane z nadzorem nad pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach. Podniósł, iż pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na warsztacie, na stanowisku zastępcy szefa produkcji, zastępcą kierownika działu technicznego, mistrza, starszego mistrza warsztatu. Na tych stanowiskach prowadził dozór techniczny i kontrolę jakości robót: spawanie rur spadowych, podnośnikowych, spawanie czerpaków, przenośników śrubowych, podnośników czerpakowych, konstrukcji stalowych, konstrukcji wspornych. Ponadto zaś nadzorował wycinanie elektryczne, wycinanie palnikiem gazowym zużytych elementów w urządzeniach młyńskich. Faktycznie od stycznia 1982 r. wnioskodawca objął stanowisko zastępcy szefa produkcji, pełniąc dozór techniczny i kontrolę jakości produkcji na warsztacie, co zostało potwierdzone wpisem w legitymacji ubezpieczeniowej. Na świadectwie zaś wpisano błędnie, że pracę w szczególnych warunkach wykonywał od 1 sierpnia 1985 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca we wniosku o emeryturę zawarł oświadczenie, że jest członkiem OFE i wnosi o przekazanie zgromadzonych na rachunku środków na dochody budżetu państwa; w dniu 7 marca 2015 r. ukończył 60 lat; posiada wymagany ogólny staż pracy, tj. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. Jednakże nie wykazał, iż przed 1 stycznia 1999 r. posiada wymagany 15-letni staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Wnioskodawca przedstawił świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 31 lipca 2000 r. na okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J. od 1 sierpnia 1985 r. do 30 września 2000 r. W przedłożonym świadectwie nie określono jednak charakteru wykonywanej pracy według wykazu, działu i pozycji przepisów rozporządzenia Rady Ministrów. Świadectwo to nie stanowi więc dla organu rentowego prawidłowego środka dowodowego. Ponadto w świadectwie tym pracodawca wyraźnie określił, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach od 1 sierpnia 1985 r., a nie od stycznia 1982 r., jak podał wnioskodawca w złożonym odwołaniu. Tym samym powoduje to, że do dnia 1 stycznia 1999 r. ewentualny okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyniesie 13 lat, 5 miesięcy i 16 dni.

Sąd Okręgowy w Przemyśle ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. F., ur. (...), w dniu 27 stycznia 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim równocześnie, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Do wniosku dołączył świadectwo z dnia 31 lipca 2000 r. wystawione przez (...) Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w upadłości w J., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 1 sierpnia 1974 r. do 30 września 2000 r. i w tym okresie od 1 sierpnia 1985 r. do 30 września 2000 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z nadzorem nad pracami wymienionymi w wykazie prac w szczególnych warunkach. Pracował na stanowiskach: zastępcy szefa produkcji od 1 sierpnia 1985 r. do 31 stycznia 1986 r., zastępcy kierownika działu technicznego od 1 lutego 1986 r. do 10 lutego 1988 r., mistrza – zastępcy kierownika warsztatu od 11 lutego 1988 r. do 28 lutego 1988 r., mistrza warsztatu od 1 marca 1988 r. do 31 grudnia 1988 r., starszego mistrza warsztatu od 1 stycznia 1989 r. do 30 września 2000 r.

W aktach organu rentowego zalega również: świadectwo pracy z dnia 4 września 1996 r. wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) w J., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy w okresie od 1 sierpnia 1974 r. do 4 września 1996 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach: referenta technicznego, starszego referenta technicznego, samodzielnego referenta technicznego, specjalistę technologa, zastępcę szefa produkcji, zastępcę kierownika ds. produkcji, mistrza warsztatu, starszego mistrza warsztatu; świadectwo pracy z dnia 31 lipca 2000 wystawione przez (...) Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w upadłości w J., z którego wynika, że

wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 5 września 1996 r. do 31 lipca 2000 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego mistrza warsztatu.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji, decyzją z dnia 20 kwietnia 2015 r., ZUS odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 16 dni; składkowe – 24 lata i 28 dni; uzupełniające - rola – 4 lata, 4 miesiące i 25 dni; łącznie – 25 lat.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek o emeryturę z dnia 27.01.2015 r.,
- świadectwa pracy,
- decyzja ZUS z dnia 20.04.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca A. F. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w J.. Początkowo pracował jako referent techniczny, starszy referent techniczny, samodzielny referent techniczny. Od stycznia 1980 r. wnioskodawcy powierzono stanowisko specjalisty technologa.

Od stycznia 1982 r. objął on stanowisko prowadzącego nadzór techniczny kontroli jakości na warsztacie – zastępcy szefa produkcji. Pracował na hali, na której nadzorował głównie prace spawaczy, chociaż na hali tej pracowali również ślusarze, czy też malarze. Spawacze spawali urządzenia używane w przemyśle młynarskim – rury, czerpaki, podnośniki. Wszystko musiało być precyzyjnie zesparane, aby urządzenia te można oddać do dalszego procesu produkcji, a wnioskodawca za to ponosił odpowiedzialność.

Pomimo zmiany nazwy stanowisk pracy na przestrzeni lat – zastępca kierownika działu technicznego, mistrz – zastępca kierownika warsztatu, mistrz warsztatu, starszy mistrz warsztatu, zakres obowiązków A. F. nie ulegał zmianie.

Przy wyżej opisanych czynnościach nadzorczych wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J.,
- kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej karty 1-2 i 84-85 – k. 4,
- świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z 31.07.2000 r. – k. 5,
- zeznania świadka J. K.,
- zeznania świadka B. B.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy, w aktach osobowych wnioskodawcy oraz w ramach całego prowadzonego w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków J. K.

i B. B. oraz wnioskodawcy A. F., jako logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniające. Wynika z nich jednoznacznie charakter zatrudnienia, rodzaje powierzonych wnioskodawcy obowiązków w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J.. Z zeznań świadków oraz wnioskodawcy wynikało, że w spornym okresie pomimo zmiany nazwy stanowisk pracy na przestrzeni lat zakres obowiązków A. F. nie ulegał zmianie.

Syndyk Masy Upadłości Przedsiębiorstwa (...) w J. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, iż okres, kiedy zatrudnienie wnioskodawcy w tym zakładzie pracy było pracą wykonywaną w szczególnych warunkach obejmuje czas od 1 sierpnia 1985 r. do 30 września 2000 r. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednak, że wnioskodawcę pracę w szczególnych warunkach rozpoczął od stycznia 1982 r., gdyż od tego czasu objął stanowisko zastępcy szefa produkcji, a nie dopiero od 1 sierpnia 1985 r. Zapis w legitymacji ubezpieczeniowej potwierdza w sposób nie budzący wątpliwości, że wnioskodawca stanowisko zastępcy szefa produkcji objął już od stycznia 1982 r. Sąd uznał również za wiarygodne i logiczne zeznania w tym zakresie wnioskodawcy, który wskazywał, że upadłość zakładu pracy nastąpiła dość nieoczekiwanie, świadectwo pracy wystawiał Syndyk Masy Upadłości, który tylko co jakiś czas pojawiał się w zakładzie pracy, jednocześnie twierdząc, że tak określona data rozpoczęcia pracy w warunkach szczególnych będzie wystarczająca do nabycia uprawnień z tego tytułu.

W rzeczywistości jednak, jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe stanowisko zastępcy szefa produkcji wnioskodawca objął znacznie wcześniej, niż to wynika z przedmiotowego świadectwa pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. F. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U.

z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego

w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa

w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1,

za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca w dniu (...) r. ukończył 60 lat; we wniosku o emeryturę zawarł oświadczenie, iż jest członkiem OFE, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa; ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była natomiast kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w J. od 1 stycznia 1982 r. do 31 grudnia 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku zastępcy szefa produkcji, zastępcy kierownika działu technicznego, mistrza – zastępcy kierownika warsztatu, mistrza warsztatu, starszego mistrza warsztatu, kiedy to wykonywał nadzór nad pracownikami, którzy pracowali w szczególnych warunkach, a to głównie nad spawaczami.

Stanowiska zajmowane przez wnioskodawcę wymienione zostały

w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, dziale XIV – „Prace różne”, poz. 24 – „Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, poz. 12 – „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale XIV, poz. 24, pkt 1 – „stanowiska pracy, na których prace wykonywane są stale i w pełnym wymiarze bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie”, poz. 12, pkt 1 – „spawacz”.

Podkreślenia wymaga również, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowadniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty

oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 stycznia 2015 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłosił on wniosek o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.